

**§ 116 Lärande och undervisning i Svenska kyrkan**

BIRGITTA LINDÉN:

Ordförande och övriga närvarande! Jag talar för den reservation som finns i Kyrkolivsutskottets betänkande 2016:2 punkt 4 och yrkar avslag av motion 2016:52, där motionären vill ge i uppdrag till kyrkostyrelsen att ta fram en strategi för mission och undervisning bland invandrare. Jag är inte ensam reservant.

Vår motivering till avslag är följande: Undervisning och mission är två av församlingens grundläggande uppdrag. Vi menar att den strategi församlingen har för mission och undervisning också ska täcka gruppen invandrare. De språkliga hinder som finns kommer att reduceras bl.a. genom det översättningsarbete av gudstjänstmaterial som just nu pågår. Inventeringen av vilka språk som är aktuella att göra översättningar till är genomförd, och kyrkostyrelsen anslog i maj 2016 medel till översättningsarbetet, som alltså är påbörjat.

Hur man arbetar med missionsuppdraget i en mångkulturell kontext är något som undersöks inom ramen för projektet *Dela tro – dela liv*. Här verkar projektet tillsammans med nätverket *Framtiden bor hos oss*.

I kyrkostyrelsens skrivelse 2016:1 redovisas hur en tänkt fortsättning av projektet ska ske. Den särskilda satsningen *Dela tro – dela liv*, som syftar till att stärka församlingarnas arbete att bedriva undervisning och mission, kommer att få ytterligare stöd. Slutprodukten ska bli ett program för lärande och undervisning i Svenska kyrkan, och en redovisning av detta kommer till kyrkomötet 2017. Redan nu har *Framtiden bor hos oss* formulerat sig i en liten skrift som finns på ett bokbord alldeles utanför dörren. Den sista artikeln är skriven av Jonas Bromander och har rubriken *Tydlig där vi står och trygg inför det okända*. Där redovisar han olika frågeområden som församlingarna som deltagit i projektet har arbetat med. Frågeområdet Mission och ansvar var att betrakta som en dimension i hela arbetet. På de sista sidorna finns ett samtalsunderlag som kan användas i församlingen och i arbetsgrupper.

Svenska Kyrkans Mission har flyttat sitt fokus från omvändelsemission till en starkare betoning av diakonalt arbete av den interkonfessionella dialogen om mänskliga rättigheter enligt Gustaf Björck, teologie doktor i missionsvetenskap. Han har i sin avhandling *Förändring av missionssynen – Perspektiv på Svenska Kyrkans Mission från 1945–2000* tittat närmare på detta. Vi tycker att vi ska invänta redovisningen av det pågående arbetet *Dela tro – dela liv* utan att tillföra ytterligare uppdrag.

Det innebär alltså ett avslag av motion 2016:52.

DAN SARKAR:

Ordförande! Tack så mycket, Kyrkolivsutskottet, för att ni ser att behovet av en strategi är akut i församlingarna.

För ett och ett halvt år sedan efter gudstjänsten kom det fram en syrier till mig och bad mig berätta om kristen tro. Veckan efter kom det fram en iranier och bad mig om samma sak, och sedan har det rullat på. Just nu är det ungefär 30 personer som har ställt samma fråga till mig. Av dessa har 6–7 personer döpts men många av dem har förflyttats till andra församlingar.

Låt mig berätta om Hassan som kom från ett land där det finns kristna, men de kristna får inte döpa konvertiter, för då blir de förföljda. Hassan ville bli kristen men han kunde inte, så han flydde och kom hit till Sverige, till oss i Broby. Han fick dopundervisning, döptes och en vecka senare återvände han till sitt hemland. Han

ville inte bli svensk, han ville bli kristen. Låt mig berätta om Ali, som tillhörde den hemliga polisen i sitt hemland och som mötte Jesus på en semester i Armenien. Han flydde, kom till oss i Broby och bad om att få dopundervisning. Han fick det och döptes på påskdagen. Han var mycket väl medveten om vad det här kommer att kosta honom. När han så riktade sig mot församlingen på påskdagen efter dopet så han, nu är ni min familj. Ett äldre par i församlingen, som blev mycket gripna av hans ord, sa till honom, att du får flytta hem till oss, du får bli vår son.

Det här händer i församling efter församling. Under de senaste månaderna är det ungefär tio församlingar som har kontaktat mig och frågat om hur man ska göra. Hur ska vi bära oss åt? Hur ska vi hantera den här situationen? Berätta du som har erfarenhet osv. Jag gläds över att invandrarna är nyfikna på evangeliet. Invandrare vill bli kristna. De vill bli svenskkyrkliga och de vill bli likabehandlade. Olika församlingar gör nu på väldigt olika sätt, hur lång dopundervisningen ska vara, om man över huvud taget kan ta emot osv.

Om reservanternas förslag går igenom betyder det att det blir min strategi för mission och undervisning bland invandrare som de här tio församlingarna och alla andra församlingar, som hör av sig för att läget är akut, kommer att följa, Nog önskar ni väl de församlingarna något bättre?

BIRGITTA LINDÉN (REPLIK):

Jag tänker så här, Dan, att alla goda exempel som du berättar om, att du har bemästrat en situation i din församling utan att någon strategi har lämnats dig. Jag tror att det i många församlingar finns olika kompetenser, och att det grundläggande uppdraget när det gäller undervisning och mission utför vi faktiskt utan en särskild strategi. Jag tror ofta att det är språket som är den stora delen i det hela.

DAN SARKAR (REPLIK):

Det är sant att språket är en del av det hela och det kan naturligtvis inte kyrkostyrelsen lösa, men en strategi är ju inte något man lägger upp lokalt om det här är ett problem som är nationellt. Migrationsverket flyttar människor från en församling till en annan. Vi behöver ha en något så när liknande syn i det stora, i detaljerna. I genomförandet är det självklart att det ska genomföras på lokalt plan. Vi behöver, för att människor som kommer till Svenska kyrkan ska bemötas på samma sätt oavsett vart de kommer, ha en gemensam strategi.

BIRGITTA LINDÉN (REPLIK):

Det är möjligt att man kan behöva det längre fram men vi anser att vi ska avvakta det som är pågående.

DAN SARKAR (REPLIK):

Jag är glad över att utskottet ser att läget är akut. Det är nu det händer.

MANILLA BERGSTRÖM:

Ordförande! Detta gäller den delen av Kyrkolivsutskottets betänkande som handlar om motion 2016:46. Varmt tack till utskottet för att ni så fint har behandlat vår motion och tänkt vidare kring den och formulerat ert övervägande väl. Det vi vill belysa med motionen är det fruktbara i att alla församlingar får förutsättningar att jobba i samma riktning utifrån en nationell gemensam ordning som går att tillämpa lokalt. I motionen menar vi inte att man ska uppfinna hjulet, för hjulet är redan

uppfunnet. Det finns redan ett flertal hjul uppfunna både här och där, så det vore inte så innovativt. Vi tycker nog alla att det är viktigt med framåtanda och att komma lite längre och rulla arbetet vidare i detta som är så angeläget, nämligen att rikta sig till den målgrupp som befinner sig mellan dop och konfirmandtid.

Med anledning av det som både motion 2016:46 och Kyrkolivsutskottets betänkande hänvisar till vill jag säga att de satsningar på lärande och undervisning som redan har gjorts kan tas i anspråk om vi sätter samman några av de hjul som redan finns. Det är innovativt i sig. Sätt ihop de uppfunna hjulen till en stadig vagn som kan rulla vidare istället för att vi ska ha enstaka hjul som kan vingla iväg åt olika håll. Ta inte för många hjul. Det får inte bli en stor och otymplig långtradare, för den kan inte ta sig fram lokalt där den behövs. Vi behöver en smidig kärra med bara några hjul, tre eller fyra brukar räcka för att komma framåt med stabilitet och ändå nå ända fram även på landsbygdens små vägar och städernas trånga gränder. Vi behöver några få gemensamma element som vi kan hålla fast vid i dopuppföljning och trosupplärning. Några få gemensamma element som är den minsta gemensamma nämnare som vi delar med varandra var vi än finns någonstans, nu, då och sedan. Då får vi något långsiktigt och konkret att tillämpa lokalt i församlingsarbetet så att vi kan få kraft framåt och styrfart i arbetet med barn och unga på ett sätt som är tillämpbart överallt.

Vi har i betänkandet läst om 0–18-satsningen som varade fram till 2012 och planen för lärande och undervisning som hållit på fram till 2016 och jag undrar vad vi mejslar ut av det. Jag hoppas på något enkelt och tydligt.

Jag väddar om att kyrkostyrelsen ska beakta det som Kyrkolivsutskottet skickar med i sitt betänkande 2016:2 och dessutom utgå från de tankar som beskrivs i motionens bakgrundstext om möjligheten att bygga broar mellan människor både geografiskt och bland barn och unga i olika åldrar genom att dela upplevelser och erfarenheter och en känsla av sammanhang och samhörighet.

ANETTE NORDGREN:

Ordförande! Nu blev jag lite förvirrad, men det kanske kommer i det som kommer sedan, för att Manilla hade ett förslag som jag skulle yrka bifall på.

Det här är viktigt även för utlandsförsamlingarna. De två faktorerna, som finns i Kyrkolivsutskottets betänkande 2016:2, med frihet inom ramverket och långsiktighet känns viktiga även för oss. Även det här med igenkänning är väldigt viktigt tycker vi. Vi har ju barn och unga som flyttar ut, vi har barn och unga som sedan flyttar hem igen och det är ju viktigt att de får känna igen sig och att de kan känna sig hemma i våra kyrkor, vilken församling de än tillhör.

NIKLAS GRAHN:

Ordförande! Jag talar för utskottet och yrkar bifall till Kyrkolivsutskottets betänkande 2016:2. De här tre motionerna, 2016:40, 2016:46 och 2016:52, som behandlas i betänkandet, lyfter alla fram olika aspekter av lärande och undervisning i Svenska kyrkan. De har det gemensamt att de vill att kyrkomötet ska uppdraga till kyrkostyrelsen att ta fram program eller strategier för olika områden.

Undervisning och lärande är centralt för Svenska kyrkan. Under de senaste decennierna har det genomförts ett antal olika utvecklingsprojekt kring dessa frågor. Några exempel har redan lyfts fram i debatten. bl.a. *Barn och unga 0–18 år* och *Dela tro – dela liv*. Det finns också fler.

De här projekten ger ny kunskap och de har också gett nya metoder. De har dock inte haft till syfte att resultera i en sammanhållen, långsiktig och strategisk plan för kyrkans undervisning, och att en sådan plan utarbetas ser utskottet som mycket angeläget. Det är därför med glädje som vi kan konstatera att det i kyrkostyrelsens skrivelse 2016:1 framgår att kyrkostyrelsen har som avsikt att inleda ett systematiskt och sammanhållet arbete för att ta fram just ett program för lärande och undervisning i Svenska kyrkan. Enligt uppgift förs det även i biskopsmötet samtal som innefattar liknande tankar. Utskottet kan därmed konstatera att ett arbete i linje med vad motion 2016:46 föreslår är aviserat och föreslår därför kyrkomötet att avslå motionen.

Det finns några andra saker som utskottet också vill lyfta fram dels att det här arbetet präglas av långsiktighet. Perspektivet bör vara 15–20 år. Vi ser också att det är viktigt att det inte bara arbetas med frågan om *hur* kyrkans undervisning och lärande ska gå till, dvs. metodik och ramar, utan att det även tydliggörs *vad* kyrkans undervisning och lärande ska innehålla, t.ex. kunskapsmål. Det bör också finnas en frihet i det ramverk som vi tror kommer att komma fram, frihet så att det ska kunna fungera i de olika kontexterna som finns i församlingarna.

När det gäller de övriga motionerna tror vi att de kan hanteras i det här arbetet. Vi delar när det gäller motion 2016:52 att det här är akut och därför vill vi bifalla att just det arbetet påbörjas innan.

Bifall till Kyrkolivsutskottets betänkande 2016:2.

MANILLA BERGSTRÖM (REPLIK):

Vi är väldigt nöjda med detta och tycker att det är ett väldigt bra förslag. Vi är bara lite oroliga för att man kanske glömmer av det här, som vi belyser i motionen som viktigt, med identitet och igenkänning och delande och brobyggande som vi tror att vi skulle kunna få till stånd om vi hade konkreta och gemensamma nämnare. Det vill vi också skicka med som en viktig punkt i det framtida arbetet för systematiskt och sammanhållet arbete inom lärande och undervisning i Svenska kyrkan.

*Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 161.*